صاحب امتیاز:
محمود ندیم

سر محرر و مدیر:
نامق اکرم

مدیر امور:
محمد خالد

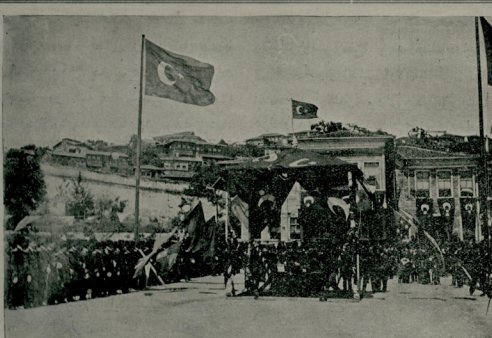
بر نجی سنه

نومرو ٦

سیاسی، فنی، ادبی، اجتماعی، هفته‌لق مصور عثمانلی غزته‌سیدر

٣ جمادی‌الاخر ١٣٢٧ { پازار ایرتسی } ٨ حزیران ١٣٢٥

بحریه نظارتنده بیانامهٔ همایون قرائت اولنور ایکن

آز کلیر مثلی جهانه طوغریدی
مسلکنده، قول وعزمنده مکین
شاهدز الله ایچون هر حال ایله
حتدی بروجه کمال وبهترین
مقصدی ، معشوقی ، شوق دائما
ذاتی هربوزدندی فخرالکملین
یوز چویرسه وار یری افلاکدن
صاقلایوب اول کوهری روی زمین
قدرینك تاریخی ده برهانیدر
عرشه چیقدی جان ویروب روح الامین

۱۳۲۶

مقری کوی : ۲۷ کانون ثانی ۳۲٤

خلیل ادیب

تراجم احوال مشاهیر

ادبای عثمانیه دن محمود کمال بك افندینك پدر محترملری امین پاشا مرحوم

اخلاق فاضله سیله (ناموس متخص) عنوانی احراز ایدن بعض ذوات معززه واردرکه وجودلری جهان انسانیق ترین ایتدیکیچون آنلرك غیبوبت ابدیه لری جهان انسانیتده ـ جالب نظر دقت ـ بر بوشلق حس ایتدیرر .

او بوشلغی طولدیرمق ، جبر مافات ایتمك ایچون زمان ، بك سمیحانه طاورانمیور .

بناءً علیه بوقبیل قیمتلی آدملرك حیاتلرنده قدرلرینی تقدیر ، مماتلرنده نامللرینی توقیر ایتمك معاصرین واخلاف اوزرنده تأثیرات حسنه حاصل ایده جکیچون حب وطن دیللین خصیصهٔ فاضله ، قدر شناسلغی انسانلره بروظیفهٔ مهمه اولهرق تعیین ایتمشدر .

بو یشته یه رسمیله بونسخه مزی تزیین ایتدیکمز ـ

محمد امين پاشا مرحوم عفت مجسمه ، فضيلت مشخصه عد اولنه حق درجه‌ده حائز فضائل برمرد كامل ايدى كه ـ برسلسلهٔ محاسن تشكيل ايدن ـ يتمش سنه‌لك حيات پاكيزه‌سنك هانكى دوره‌سنه عطف نظر اعمان اولنسه اوعنوان آدمك فضائله شهود عديده‌يه عرض ديدار ايدر .

بتون آـ الرينك حرمت و امنيت فوق العاده‌سنى احراز ايدن ـ دها طوغرى تعبيرله ـ قبول عامه‌يه مظهر اولان او ذات مكرم ـ كه سراسر آمال وامانيله واقف اولانلر (امير الامه) نامياه اعتراز ايدرلردى ـ اخلاق فاضله‌لك مثال مجسمى اولدغنى اعمال ممدوحه ، آمال خيريه‌سيله بحق اثبات ايتمشدى .

سيرتى صورتدن استدلال ايده‌بيلدلر ، آنك وجه نورانيسنه مدنكاه ايلسه‌لر فضائل عالميه‌لر حكم ايتمكده تردد ايتمزلر . مرحومى بك يقيندن طانيانلر :

« نوردن مخلوق ايدى انسان ايدى
جبهه‌سنده نور حق تابان ايدى »
« پاك سيرت ، خالص الوجدان ايدى
حق پرستدى ، صاحب الايمان ايدى »

[اطلبوا الخير] « يوزى پرهن ايدى
خيريله اخيار آنك حيران ايدى »
« هر نه ديدسه شانه شايان ايدى
حاصلى انسان ايدى ، انسان ايدى »

زمزمه‌سيله دائما ستايش خوان اولورلر .

اوان شبابندن برى حق پرستلكله ناموس وعدالتله اشتهار ايتمش ، ظلم واستبداد عليهنده ـ هردولو مهالكه رغماً ـ اطلاق زبانندن پرده‌يه خالى قالمامش اولان بومؤمن صفى القلب هانكى مأموريتده ، هانكى مملكتده بولندسه حق محافظه ، ظلمى ازاله‌يه وقف حيات ايتمشدى . مأمور اولدغى ولايتك عموم سكنه‌سى بوحقيقتى ـ الحالة هذه كمال تشكرله ـ ياد ايتمكده‌درلر .

انسانلرى ـ شاذ فيلندن ثنا ايدن ـ شاعر مشهور اشرف افندى حضرتلرى ، غزته‌سنه يازدغنى برمقاله‌ده :

« امين پاشا مرحوم دكزلى متصرفى بولندغنى هنكامده فقير ، غربتى قره آغاجده قائممقام بولنيوردم .

مرحوم عدالت ونصفت ايله متصف برمرد عارف اولمقله ولايتك يولسز بعض احواله وملتك دوش عجز وافتقاريته بى‌رحمانه تحميل ايدلمش اولان باركران تكاليفه تحمل ايده‌ميه‌رك كونك برنده والى‌يه دياتيوب مرخص ، ناموسيله عزل اولندى..... » ديه‌رك مرحوم مشارالهك عدالت مسلمه‌سنه شهادت ايديور .

استبدادك اك موحش دملرنده بلا فاصله اون درت سنه معزول ومكوب قالمغرق ـ كمال ضرورتله ـ يقه‌جقده‌كى اتزاكاه‌نده سلامت امته دعا ايتمشدى .

حقنده ـ ن ظن بسله‌يانلر ، (مترجم امين پاشا) عنوانيله ياد ايتدكلرى بومبارك آدمك زيارتنه كيدر ، نصيحتدن ، دعادن ، ملاحظاتدن ، مطالعاتندن استفاده ايدرلردى .

وفاتندن برسنه اول ـ تشكيل اولنان ـ اطه‌لرلواسى ايچون ـ بالمجبوريه ـ حيثيت ذاتيه ، عفت حقيقيه اربابندن برمتصرف آرامديغى صرده‌ده باب عاليجه مرحوم ، انتخاب اولنمغرق انزوا كاه‌نده چيقارلمشدى .

اوعنوان آدم ، حقدن بشقه هيچ بر قوت قاهره‌دن قورقادغنى بتون ارباب ناموسده ، جاسوسده ، ظالمده ، مظلومه‌ده تصدق ايتديرمشدى .

نه‌فائده كه‌عمريتك صوك دمنده ظلمه‌ايله پنجه‌لشمكدن روحاً وبدناً مضطرب اولدى . متعاقباً ـ رؤياده‌سيله دكراه ايله مشغول اولمغرق كمال حضور قلب ايله ـ حضور الهى‌يه روان اولدى . (٢٠ شرين ثانى ١٣٢٤) .

مرحوم مشارالهِ ، صدر اسبق يوسف كامل پاشا مرحومكى بركال مشخصك متعلقاتندن ايدى . اوكريم مكرملك زير جناحنده تربيه كورمش ، آنك رحلهٔ تدريسنده كسب معرفت ايتمشدى .

عرب وفرس لسانلرينك دقايقنه واقف ، علوم دينيه‌ده ماهر ، علميله عامل ، پك متقى برمرد عارف ايدى . مهددن لحده قدر تحصيل علمه حصر حيات ايدن ارباب بصيرتدن ايدى . برقاچ لمدآثار علميه‌سى موجوددر .

او نفيس يازيسيله برچوق كتب قيمتدار استنساخ ايتمشدركه دقتله باقيلسه هيچبنك برقلمده چيقارلديغنه حكم اولنور .

اوتوزسنه باب عالیده، یکرمی سنه طشره ده ناموسکارانه ایفای خدمت ایتمشدی. نجابت و فضیلتله منضم اولان تجارب عدیده سی کندیسنی حقیقةً برمرد مکمل مرتبه سنه اعلا ایتمشدی. غیبوبت ابدیه سی ـ ارباب ناموس عندنده ـ ضایعات عظیمه دن معدوددر.

« عرشه پرواز ایلدی روح الامین
روحنی شاد ایلیه رب معین »
« زمرهٔ اخیاره اولسون بیشوا
رحمة اه علیهم اجمعین »

§

امین پاشا مرحومك حین ارتحالنده ـ رفقای فدیمه سندن ـ استاد محترم رجائی زاده اکرم بك افندی حضرتلرینك ابن الامین محمود کال بکه یازدقلری تعزیت نامهٔ بلیغانه، بر نسخهٔ قیمتدار اولدیغیجون صورتنك غرته مزه درجنی لوازم قدر شناسیدن عد ایلدك:

« همچنین است ای برادر حال این کردون دون »
« هرکه آید میرود انا الیه راجعون »

بو حقیقت هرکسجه بیلنمك وحتی بعضلرنجه دائما درپیش عبرت واتباه بولندیرلمقله برابرموت کرك کیدنلر، کرك قالانلر ایچون آجیلرك اك زهرناکیدر. بوندە شبهه یوق.

مع مافیه اولادك آباء وامهاتی تدفین ایتمی موت حقندهکی قانون طبیعینك اك عادی بر حکمنی تشکیل ایدر. بوحکمه اولاد راضی اولمامق ایسترلر. آباء، امهاتك ایسه اك بیوك، اك محق آرزولری بوحکمدن خارج قالمالریدر.

نه اولدی؟ ایکی کون اولکی ملاقاتده امر مقدرك قریب الوقوع اولدیغنه دائر برایماده بیله بولنلمامشدی.

نهایت دست جلاد اجل او نسخهٔ نادرهٔ فضائل ده ایدیٔ استفادهٔ اخلافدن بغتةً نزع ایله چاه عدیم القعور عدمه فرلاتدی اویله می؟

هیچ اولمازسه فلاکتدن وقوعی کونی خبردار اولهیدمده نعش مبارکی قرارکاه ابدیسنه قدر تعقیب ایدنلر آره سنده بنده کرده برمحب قدیم صفتیله اثبات وجود ایدهیدم.

حسنات اعمالیله مرحوم، قرب التهیده مظهر نعم نامتناهی اولدیغی باجمله افراد خاندان عالیلرینك مظهر عمر طویل ونائل اجر جزیل اولمالری دعاسنی ترتیل ایدرك ایکی برادر پاکیزه کهرلریله برابر ذات والای فاضلانه لرینه عرض تعزیت احترامکاریی یه مسارعت ایلرم افندم.

شیشلی ۲۲ شرین ثانی ۳۲٤

رجائی زاده :
محمود اکرم

کمال مرحومك ماغوسه ده کی حالتی بر رسم ایجون:

کرداب اضطرابه آتش ایدك کال !
اما افول شائکه ویرمزدك احتمال
بارکران محنت ایله بی حضور ایکن
بحر عمیق فکرته طالمش طورور ایکن
قارشیکده نشر تاب ایله ای چشم آشنا !
[*] مهر مجسم املك اولدی روشنا
قعر ظلامدن بیله برآفتاب ایله
مستقبلك فیوضی نشر ایلهدك هله
معشوقهٔ خیالکه تمثال نور اودر
انوار سرمدیتی زیب آور دهور .

ناظم

[*] پریٔ خیال آرای حریت

